

# **Sosiaalihuollon tutkimus, koulutus ja kehittäminen työseminaari**

Tarja Myllärinen

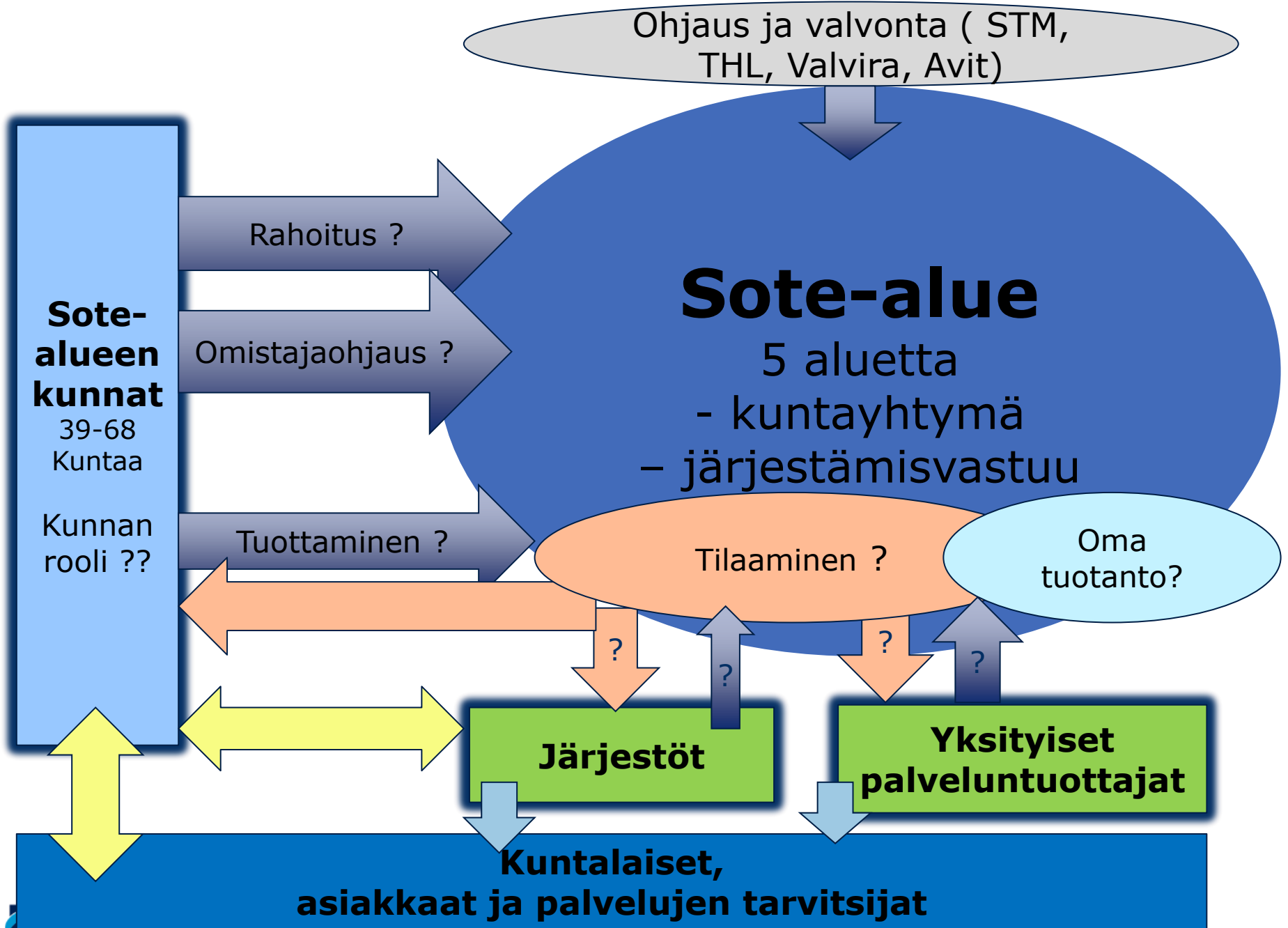
10.4.2014



# Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestäminen viidelle alueelle

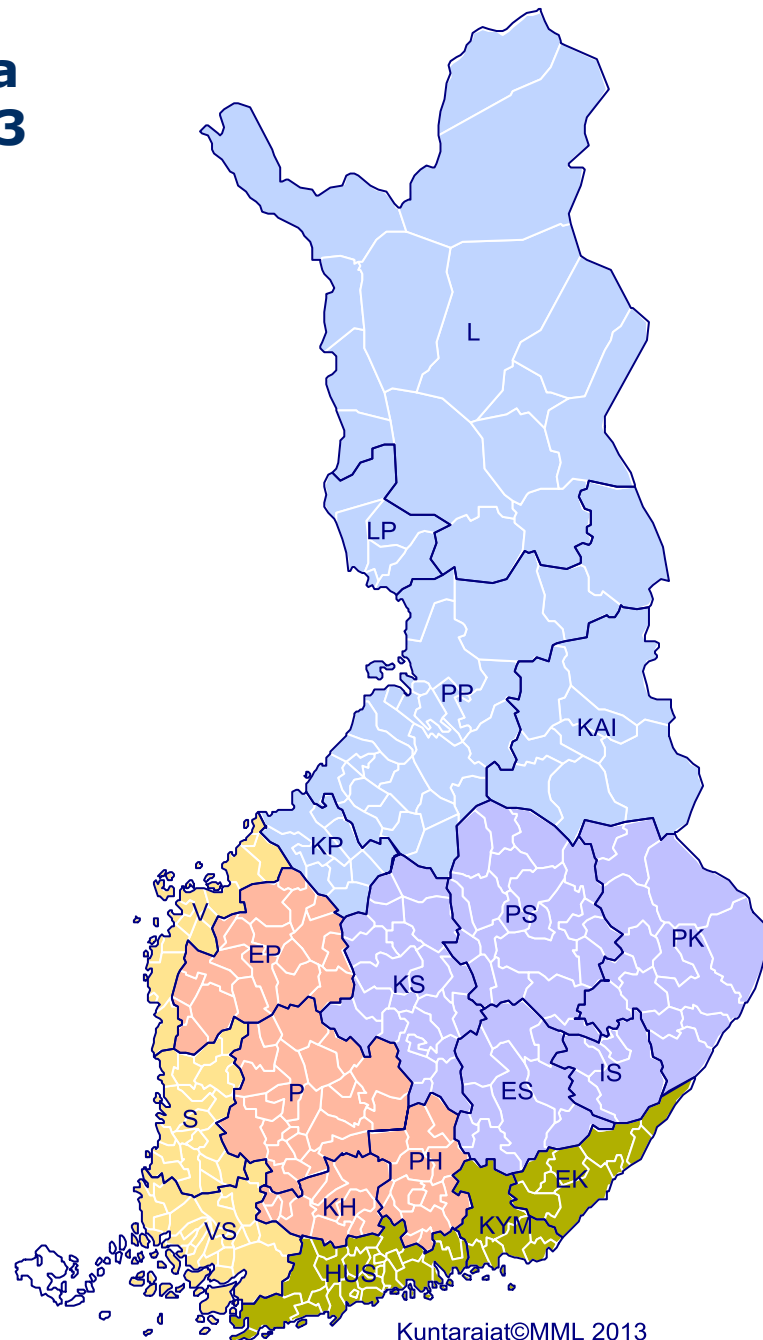
Valtioneuvoston tiedote 23.3.2014

- Alueet rakentuvat nykyisten erityisvastuualueiden pohjalta
- Tukeutuvat olemassa oleviin rakenteisiin
- Yksiportainen hallinto
- Kuntayhtymä
- Täydellinen sosiaali- ja terveystalvelujen integraatio vahvan alueellisen järjestäjän toimesta
- Rahoitus kunnilta painotetun kapitaatioperiaatteen mukaan
- Kansallista ohjausta vahvistetaan alueellisen tasa-arvon ja tehokkuuden varmistamiseksi



# Sairaanhoidon erityisvastuualueet ja sairaanhoitopiirit, väestö 31.12.2013

<b>■ HYKS erva</b>	<b>1 887 566 as.</b>	<b>39 kuntaa</b>
Helsinki ja Uusimaa	1 581 450	24 kuntaa
Etelä-Karjala	132 252	9 kuntaa
Kymenlaakso	173 864	6 kuntaa
<b>■ KYS erva</b>	<b>817 166 as.</b>	<b>68 kuntaa</b>
Pohjois-Savo	248 430	20 kuntaa
Etelä-Savo	104 407	9 kuntaa
Itä-Savo	44 444	4 kuntaa
Keski-Suomi	250 773	21 kuntaa
Pohjois-Karjala	169 112	14 kuntaa
<b>■ OYS erva</b>	<b>741 135 as.</b>	<b>68 kuntaa</b>
Pohjois-Pohjanmaa	403 555	29 kuntaa
Kainuu	76 782	8 kuntaa
Keski-Pohjanmaa	78 284	10 kuntaa
Lapin	118 314	15 kuntaa
Länsi-Pohja	64 200	6 kuntaa
<b>■ TAYS erva</b>	<b>1 109 280 as.</b>	<b>67 kuntaa</b>
Pirkanmaa	521 540	23 kuntaa
Etelä-Pohjanmaa	198 831	19 kuntaa
Kanta-Häme	175 481	11 kuntaa
Päijät-Häme	213 428	14 kuntaa
<b>■ TYKS erva</b>	<b>867 457 as.</b>	<b>62 kuntaa</b>
Varsinais-Suomi	474 053	29 kuntaa
Satakunta	224 556	20 kuntaa
Vaasa	168 848	13 kuntaa
<b>Manner-Suomi</b>	<b>5 422 604 as.</b>	<b>304 kuntaa</b>
<b>Ahvenanmaa</b>	<b>28 666 as.</b>	<b>16 kuntaa</b>
<b>Koko maa</b>	<b>5 451 270 as.</b>	<b>320 kuntaa</b>



# Kysymyksiä

- Mikä on kunnan rooli jatkossa?
  - » Päätöksenteossa
  - » Palvelutuotannossa
  - » Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä
  - » Kunnan eri toimintojen yhteistyön varmistamisessa
- Kuinka turvataan sosiaalihuollon näkökulma ja erityispiirteet?
- Kuinka turvataan paikallinen yhteistyö?
- Mitä yritysvaikutuksia ratkaisulla on?

# Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestäminen ja tuottaminen

- Kaikki sote-palvelut järjestetään viiden alueellisen järjestäjän toimesta
  - » Rakentuvat nykyisten erityisvastuualueiden pohjalta
  - » Tukeutuvat olemassa oleviin toimiviin rakenteisiin
  - » Hallintomalli on kuntayhtymä
- Kunnat ovat jatkossakin mukana palvelujen tuottamisessa
  - » Mitä tarkoittaa?
    - Olemalla jäsenenä sote-kuntayhtymässä
    - Olemalla ensisijaisia palvelujen tuottajia (kunta/kuntayhtymä)
    - Olemalla palvelujen tuottajia (kunta/kuntayhtymä) muiden tuottajien rinnalla
- Mitä järjestämisellä / tuottamisella tässä yhteydessä tarkoitetaan?

# Järjestämisvastuu lausunnolla olleessa luonnoksessa (10 §)

- Järjestämisvastuu sisältää vastuun lakisääteisten sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien hoitamisesta sekä vastuun palvelujen:
  - 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta ja laadusta;
  - 2) asianmukaisesta saavutettavuudesta;
  - 3) tarpeen ja määrän määrittelemisestä;
  - 4) **tuotantotavasta päättämisestä**; sekä
  - 5) laadun ja määrän seurannasta, kehittämisestä ja valvonnasta
- Järjestämisvastuuseen sisältyy lisäksi tehtäviin kuuluva julkisen vallan käyttö
  - » Lähtökohtaisesti vain virkasuhteessa olevalla henkilöllä on oikeus julkisen vallan käyttöön

# Keskeiset kysymykset

- Hallinnon järjestäminen ja kuntien rooli päätöksenteossa
- Järjestäminen
- Tuottaminen
- Rahoitus
- Hankinta/kilpailulainsäädäntö
  - » Hankintalainsäädännön uudistus valmistelussa (direktiivi voimaan keväällä)
- Henkilöstön asema
- Kiinteistöt



# Hankinta- ja kilpailulainsäädäntö

- Kunta on palveluntuottaja, jos järjestämisvastuu siirtyy
  - » Asetelma on erilainen kuin järjestämislain luonnoksessa
  - » Sopimussuhde järjestämisvastuisen sote-kuntayhtymän ja kunnan tai kuntayhtymän (shp:t, yt-alueet) välillä
  - » Hankintalainsäädäntö: Sovelletaanko tähän sopimussuhteeseen hankintalainsäädäntöä?
  - » Voiko kunta tuottaa palveluja ilman yhtiöittämisvelvoitetta (KuntaL 2a §)?
  - » Missä määrin kansallisesti voidaan tulkita hankintadirektiivin mahdollistavan erityislainsäädäntöä, jonka mukaan sote-alue voi sopia kunnan kanssa palvelujen tuottamisesta?
  - » Kunnan osallistuminen tarjouskilpailuun johtaisi todennäköisesti yhtiöittämisvelvollisuuteen.

# Henkilöstön asema ja työmarkkinakysymykset

- Kuntatyönantajien kannalta keskeisiä kysymyksiä ovat mm.:
  - » Kunta-alan nykyisestä henkilöstöstä sote-päätös koskee noin 190 000 henkilöä
  - » Mitkä organisaatiot ovat työnantajia?
  - » Mitä työ- ja virkaehtosopimuksia sovelletaan henkilöstöön? Missä työrauha ostetaan ja turvataan? Jos kunnat, kuntayhtymät ja liikelaitokset tuottavat jatkossakin palveluita, niihin sovelletaan kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksia.
  - » Koska kunnat rahoittavat sote-uudistuksen jälkeenkin pääosin työvoimavaltaiset palvelut, KT Kuntatyönantajien mahdollisuudet vaikuttaa kunta-alan työmarkkinasopimukseen ja työrauhan turvaamiseen on varmistettava kaikissa olosuhteissa.
  - » Henkilöstöön on jatkossakin sovellettava vakaita kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksia. Erityistä irtisanomissuojaa ei pidä ottaa mukaan uuteen sote-lainsäädäntöön.
  - » Sote-uudistus korostaa entisestään kuntapalveluiden kilpailukykyisyyttä.

# Rahoitus

- Linjaus: painotetun kapitaation mukaan rahoitus kunnilta sote-alueelle
  - » Kuntien määräysvalta rahoitusjärjestelmässä?
  - » Miten kuntien maksuosuuden taso määritellään?
    - Rajoitetaanko kansallisella tasolla maksuosuuden määräytymistä kustannustehokkuuden näkökulmasta?
    - Onko kunnalla vaikutusmahdollisuuksia maksuosuuden määräytymiseen?
  - » Miten palvelun tuottamisesta maksetaan kunnille?
- Monikanavarahoituksen valmistelu omassa putkessa
  - » Työryhmä nimetty
  - » KL mukana työryhmässä ja ohjausryhmässä
  - » Aikataulu: - 28.2.2015

# Kiinteistöt ja sote-uudistus

- Kysymys on miljardien arvoisesta omaisuusmassasta
- Sairaalat, terveyskeskukset ja sosiaalitoimen kiinteistöt
- Kuka omistaa jatkossa kiinteistöt: tuottaja, järjestäjä vai joku muu?
- Miten omaisuus siirretään nykyisiltä omistajilta? Vai jääkö se kunnille? Siirretäänkö vain sairaalakiinteistöt?
- Yhtiöittäminen vaihtoehtona? Kuntayhtymä vaihtoehtona?
  - » Ammattimainen kiinteistönpito tarpeen
  - » Miten hoidetaan toiminnan ja tilojen yhteys ja varmistetaan, että tilat vastaavat palveluntarvetta?
- Jos omaisuus siirretään, miten kiinteistöt arvostetaan?
  - » Veroseuraamuksia ei saa olla
- Kenelle jää vastuu tarpeettomista kiinteistöistä?

# Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestäminen viidelle alueelle – tavoiteaikataulu

- » Esitys valmiina toukokuun loppuun mennessä
- » Lausuntokierrokselle kesäkuussa
- » Eduskuntaan syksyllä
- » Uusien sote-alueiden toiminta alkaa 1.1.2017